

UTPOST NORDEN- EN SOLIG HÄLSNING FRÅN KARLSTAD

CLL-anställda Anna Smirnoff är tjänstledig från sitt arbete i Vasa för att arbeta som rådgivare vid The Paper Province i Karlstad.

Sven-Ingvars, Christer Sjögren och Färjestad eller så Ferlin, Fröding och Selma lite beroende på tycke och smak. Och Sola förstås! Gemensamt för dem alla är att de på olika sätt representerar bilden av Värmland. För mig och min familj var Värmland lite av en vit fläck på den annars rätt välbesökta Sverigekartan då vi sommaren 2012 fick erbjudande om att arbeta och bo en tid i Karlstad. En stad belägen vid Klarälvens mynning på Vänerens norra strand i Värmland. Ett landskap med mycket skog, och vackert skulle det visst också vara.

Och sola i Karlstad lyste verkligen på oss vid vårt första besök i staden i maj för precis ett år sedan. Som en parentes kan sägas att historien om Sola inte handlar om solen utan att Sola i Karlstad egentligen var en servitris vid namn Eva Lisa Holtz, som ägde en krog i gamla Karlstad på 1700-talet och blev känd för sitt glada och ”soliga” humör.

Hursomhelst – under sommaren gick flyttlasset från Vasa till Karlstad och i augusti började jag mitt jobb som rådgivare vid klusterorganisationen The Paper Province (TPP), ett kluster för massa- och pappersindustrin i Värmland, Norra Dalsland och Örebro län.

The Paper Province – ett kluster inom massa- och pappersindustrin

Ett kluster kan beskrivas som ett antal regionalt samlade aktörer såsom företag, offentliga aktörer samt universitet och högskolor kopplade till en viss bransch, som samverkar för att nå konkurrensfördelar utanför regionen. Kända dynamiska kluster är Silicon Valley och Hollywood samt på närmare håll Energiklustret i Vasaregionen.

I den här regionen har skogen alltid varit en viktig inkomstkälla. Det finns idag ungefär 200 företag med koppling till massa- och pappersindustrin i regionen, av dessa är drygt 90 företag medlemmar i The Paper Province. Företagen representerar hela värdekedjan, från de som jobbar nära träet till teknik konsulter och de som jobbar med forskning och utveckling. Det är unikt. Ingen annanstans i världen finns så mycket kompetens inom denna industri samlad på en begränsad yta.

Bland de större medlemsföretagen i klustret finns flera för oss finländare bekanta företag – Stora Enso, Metso, Andritz, Citec och Etteplan. Kopplingen till Finland är stark i många av företagens verksamheter. Även olika typer av utbildningssamarbete mellan Karlstad universitet och universitet i Finland förekommer. Innan Karlstad universitet fick rätt att utbilda ingenjörer på magistersnivå fanns ett etablerat samarbete med Åbo Akademiens kemisk-tekniska fakultet. Under min tid här har jag stött ett flertal av dessa värmlänningar som utbildat sig vid ÅA, varav en av dem är min kollega på The Paper Province.

På TPP är vi för närvarande nio anställda. Arbetsuppgifterna är uppdelade på lobbying och marknadsföring, innovation och utveckling samt kompetensförsörjning. Jag har huvudsakligen arbetat med kompetensförsörjningsfrågor samt med projektutveckling. För mig har det varit lärorikt att få möjlighet att arbeta utgående från näringslivets behov.

Kompetensförsörjning nu och i framtiden

För de allra flesta företag är medarbetarna och deras kompetens den viktigaste resursen i företaget och det som främst avgör om företaget är konkurrenskraftigt. För närvarande är många företag i vår bransch i stort behov av effektivisering.

I takt med dessa förändringar har behovet av kompetensutveckling ökat. Ett led i detta är att höja den befintliga arbetskraftens kompetens. Ett annat att verka för att locka nya talanger till branschen, från regionen eller från utlandet. Här intar klustren en viktig roll och samverkar aktivt med både offentligheten och utbildningsanordnarna för att lyckas med detta. Hela regionen måste utvecklas för att personer från andra regioner eller från utlandet ska bli intresserade av att leva och bo i Värmland.

Genom åren har några av våra medlemsföretag fått möjlighet att kompetenshöja sin personal. Nu senast har det skett inom ESF-projektet Hållbar kompetensförsörjning i samverkan, HKIS. Viktiga framgångsfaktorer i det projektet har varit ledningens engagemang samt det grundliga förarbetet, där individernas behov av uppdaterad kompetens stämts av mot företagets strategiska behov i syfte att behålla och helst förstärka företagets konkurrenskraft. I utbildningsinsatserna har ett strategiskt tänk kring kompetensförsörjnings- jämförbarhets- och integrationsfrågor ingått. Utbildningarna har sedan ordnats på arbetsplatsen. Projektet har förutom att kompetensutveckla personalen också syftat till att utveckla företagsinterna nätverk, nätverk mellan företagen i projektet samt kompetensöverföring och erfarenhetsutbyte som kan fortsätta utvecklas inom klustret och i nya kompetensutvecklingsprojekt.

Jag har deltagit i arbetet med att synliggöra och sprida resultaten av projekt till övriga medlemsföretag samt ordnat en spridningskonferens. Nu jobbar jag med utveckling av ett nytt projekt för att skapa förutsättningar för att fler anställda hos våra medlemsföretag ska få samma möjligt bland annat med stöd av medel från EUs nya programperiod.

Det långsiktiga arbetet handlar om att *synliggöra branschen, dess utvecklingspotential och individers möjlighet till intressanta arbetsuppgifter och karriärer* till elever, både killar och tjejer, i grundskolan, inom gymnasie- och yrkesutbildning såsom inom högre utbildning. I mina arbetsuppgifter har bland annat ingått att delta i fortbildningsdagar för studievägledare från regionens skolor för att informera om branschen samt bjuda in till studiebesök hos våra medlemsföretag. Jag har också samarbetat med Arbetsförmedlingen samt andra regionala rekryteringsaktörer i syfte att visa på möjligheter inom branschen samt vilka kompetenser som behövs nu och i framtiden.

Sedan ett antal år tillbaka arrangerar TPP årligen rekryteringsresor för studerande vid Karlstad universitet och Chalmers i Göteborg i syfte att visa upp både branschen och regionen. Till dessa resor bjuds ingenjörsstuderande med olika inriktningar. Utvärderingarna av studieresorna visar att majoriteten av deltagarna efter en resa kan tänka sig arbeta inom massa- och pappersindustrin efter examen. Medlemsföretagen har också rekryterat personal som deltagit i resorna. Vi deltar även i de arbetamarknadsdagar som ordnas vid Karlstad universitet (HOTspot mm), Chalmers (Charm) och Linköpings universitet (Larm). Alla dessa insatser syftar till ett långsiktigt arbete med att synliggöra branschen.

TPP arbetar också för att synliggöra utländsk (i första hand inflyttad) kompetens som kan matcha behoven inom branschen och hos medlemsföretagen. För närvarande arbetar jag inom projektet Framtidsfabriken med att utveckla en modell för denna process. Arbetet sker i samverkan med medlemsföretagen, Karlstad kommun och den lokala aktören för arbetsmarknadsutbildning för nyanlända akademiker, Folkuniversitetet. Mångfaldsarbetet är ett led i att verka för strukturer som på lång sikt förstärker det regionala innovationssystemet.

Värmlandsmodellen

Nationellt utmärker sig Värmland när det gäller satsningar på regional utveckling. Anledningen till framgångarna i det som kallas triple-helix-samverkan eller Värmlandsmodellen är ett långsiktigt, strukturerat och målinriktat samarbete mellan regionens viktigaste samhällsaktörer; universitet, näringsliv och offentlighet. Universitetets långa tradition av och vilja till samverkan, drivande, samordnande offentliga aktörer såsom Region Värmland, samt ett organiserat och engagerat näringsliv utgör grunden. Det är dock inte aktörerna i sig som är det unika utan hur samverkan dem emellan sker.

Samverkansarbetet utgår från ett regionalt tillväxtprogram som tagits fram gemensamt av alla berörda parter. Arenorna för samverkan utgörs av konkreta projekt och samarbeten utgående från programmet. Fokus har

legat på områden där det redan finns etablerad verksamhet i regionen; IT, stål och verkstad samt pappers- och förpackningsindustrin. Det finns mätningar som tydligt visar att samverkan har skapat tillväxt.

Familjen – Skola och fotboll

För familjen har året i Karlstad varit utmanande och lärorikt. Barnen som är 12 och 10 år har gått i närskolan, en ”vanlig” svensk kommunal skola. – Det var också vad de själva önskade. Saker som varit annorlunda i den svenska skolan är enligt vår äldsta dotter Emelie att det varit mer grupparbete och fokus på diskussioner under lektionerna. Upplägget på mattelektionerna har också sett annorlunda ut. De har haft mer eget ansvar och räknat framåt ett antal kapitel under två veckor och så begärt hjälp då det behövts. Skoldagen har varit indelat på ett annat sätt, med längre raster (också längre lektioner) vilket de gillat. Emelie som gått i sjätte klass har också tillbringat en dag i veckan i högstadiet och haft möjlighet att läsa ett nytt språk. Hon upplever att de haft mycket undervisning i svenska och matte vilket gjort att hon saknat variationen av ämnen. Själva nämner hon bland annat fysik och musik.

Ett av barnens stora fritidsintressen är fotboll. Båda har fått prova på att spela fotboll i varsitt svenskt lag. Emelie i tjejföreningen Qbiks lag för flickor födda 1999 och Fredrik i Karlstad BKs pojklag för pojkar födda 2002. Båda har trivts jättebra med fotbollen. Qbiks flickor rankas som Sveriges tredje bästa lag bland flickor som är födda 1999. Så det har varit utmanande spelmässigt. Enligt Emelie har största skillnaden varit tempot på träning och i matcher. Annars är hockey stort i Karlstad. En och annan Färjestadmatch har vi också hunnit med under året. Stämningen i hemmaarenan, Löfbergs Lila Arena, under slutspelet i elitserien var helt fantastisk.

Avslutningsvis kan jag konstatera att Värmland är vackert. Att dialekten innehåller många ö istället för o, att Norge ligger närmare än Finland, inte bara geografiskt och att sola lyser, nästan hela tiden!

Ha det gött!

Anna Smirnoff

